28.4.2025

# Climate Leadership Coalitionin lausunto Ympäristövaliokunnalle Valtioneuvoston selvitykseen komission tiedonannosta Puhtaan teollisuuden ohjelmasta E15/2025 vp

Kiitämme mahdollisuudesta lausua Valtioneuvoston selvityksestä puhtaan teollisuuden ohjelmasta. Kommentoimme selontekoa ensin lyhyesti yleisellä tasolla, minkä jälkeen esitämme muutaman yksityiskohtaisemman kommentin.

***Yleiset kommentit***

Pidämme *Puhtaan teollisuuden ohjelma* tiedonantoa erittäin tarpeellisena ja ajankohtaisena ulostulona komissiolta. Ilmasto- ja teollisuuspolitiikka sekä turvallisuuspolitiikka on nykymaailmassa syytä rakentaa toisiaan tukeviksi ja yhdistää soveltuvin osin kilpailu-, talous- ja kauppapolitiikan keinovalikoimiin.

Pidämme kuitenkin ensiarvoisen tärkeänä pitää kiinni samalla riittävän kunnianhimoisista ilmastotavoitteista. Eurooppa on 1980-luvulta lähtien lämmennyt kaksi kertaa nopeammin kuin maailmanlaajuinen keskiarvo, mikä tekee siitä planeetan nopeimmin lämpenevän maanosan. Valtioneuvoston tavoin tuemmekin Puhtaan teollisuuden ohjelman mukaista 90%:n EU:n päästövähennystavoitetta vuodelle 2040. Tavoitteen tulisi olla nettomääräinen ja sen tulisi sisältää erilliset tavoitteet luontoperäiselle hiilinielulle ja tekniselle hiilenpoistolle.

Niin ikään valtioneuvoston tavoin korostamme, että pitkäjänteinen ja johdonmukainen ilmastopolitiikka luo edellytykset tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittaville investoinneille sekä teknologioiden kehittämiselle. Investointiympäristön ennakoitavuus on perustava edellytys tarvittavien investointien toteutumiselle.

Puhtaan teollisuuden ohjelman tavoitteet ovat hyvät, mutta muistutamme kuitenkin, että markkinaehtoisen ja ennakoitavan lähestymistavan lisäksi sääntelyn yksinkertaisuus ja selkeys on paras tapa turvata tarvittavat investoinnit.

Vaikka yleisesti ottaen perusmuistiossa esitettyihin Suomen kantoihin helppo yhtyä, esitämme alla muutaman yksityiskohtaisemman kommentin.

***Yksityiskohtaisemmat kommentit***

- **Kohtuuhintainen energia**

  Energian hinta suhteessa kilpailijamaihin ja riippuvuus fossiilisesta energiantuotannosta on keskeinen kilpailukykyhaitta eurooppalaiselle teollisuudelle. Pidämmekin valtioneuvoston tavoin tarpeellisena edistää puhtaan energian investointeja vahvistamaan EU:n strategista autonomiaa sekä vauhdittamaan energiajärjestelmän vähähiilistymistä ja kaventamaan hintaeroa keskeisiin kilpailijamaihin.

  Pidämme hyvänä komission omaksumaa markkinalähtöistä lähestymistapaa kohtuuhintaista energiaa koskevassa toimintasuunnitelmassa. Korostamme myös, että uusiutuvien energialähteiden ja muun vähäpäästöisen tuotannon laajamittainen käyttöönotto on paras tapa varmistaa kohtuuhintaiset sähkön hinnat kotitalouksille ja teollisuudelle.

  Pidämme kuitenkin samalla tärkeänä huomioida, että energian nykyinen korkea hinta on erityisesti Keski-Euroopan haaste. Pohjoismaissa energian hinta on alhaisempi ja sähkö lähes päästötöntä. Komission energiaan liittyvissä esityksissä tulisikin huomioida jäsenmaiden erilaiset lähtökohdat, ja välttää toimia, jotka haittaisivat Pohjoismaiden hyvin toimivaa sähkömarkkinaa.

- **Edelläkävijämarkkinoiden luominen**

  CLC pitää erityisen tärkeänä keskittymistä puhtaiden teknologioiden ja materiaalien, kuten vähäpäästöisen teräksen, uusien biomateriaalien ja uusiutuvan ja vähäpäästöisen vedyn kysynnän luomiseen. Näin vahvistetaan eurooppalaisten toimijoiden valmiuksia vastata globaaliin kysyntään ja edistetään markkinaehtoista puhdasta siirtymää. Kysyntäpuolen vahvistaminen on avainasemassa.

  Yksi teollisuuden ala, jonka rooli edelläkävijämarkkinoiden yhteydessä jää epäselväksi on hiilidioksidinpoisto ja siihen liittyvät erilaiset varastointi- ja hyötykäyttöratkaisut. Hiilidioksidin poistosta on kasvamassa merkittävä teollisuuden ala muutaman seuraavan vuosikymmenen aikana. Kokoluokaltaan hiilidioksidin poistotarve globaalin nettonollan saavuttamiseksi vastaa nykyisen energiahiilen markkinoita.

Pohjois-Amerikassa vapaaehtoisuuteen perustuvan hiilidioksidin poiston edelläkävijämarkkinat ovat saattaneet alkuun satoja hiilenpoistohankkeita. Toistaiseksi riittäviä markkinarakenteita ei EU:ssa ole olemassa, mutta näemme että Euroopalla, Pohjoismailla ja Suomella on tässä suhteessa vahvuutensa ja pidämme edelläkävijämarkkinoiden luomista myös hiilidioksidin poistolle tärkeänä sekä taloudellisesti että ilmastonmuutoksen hillinnän näkökulmasta. Hiilidioksidinpoisto on ilmastonäkökulmasta välttämättömyys ja samaan aikaan merkittävä taloudellinen mahdollisuus. Siihen tarvittavan teknologian ja ratkaisujen globaali skaalaaminen on parasta aloittaa mahdollisimman varhain. Puhtaan teollisuuden ohjelman yhteydessä tulisi mielestämme myös hiilenpoistolle ja erilaisille hiiltä pitkäaikaisesti varastoiville CCU pohjaisille ratkaisuille luoda edelläkävijämarkkinat.

Valtioneuvoston tavoin pidämme hyvänä tavoitetta edistää asiaa kehittämällä tuotekohtaisia merkintöjä ja julkisen hankinnan kriteerejä.

- **Hiilirajamekanismin kehittäminen**

  Pidämme tarpeellisena sekä komission ehdottamaa hiilirajamekanismin (CBAM) yksinkertaistamista että kehittämistä tukemaan sekä edelläkävijämarkkinoita että laajempaa vähäpäästöistymistä.

- **Kiertotalous**

  Kuten perusmuistiossa todetaan, kiertotaloudella on merkittävä rooli ilmastotavoitteiden saavuttamisessa, riippuvuuksien vähentämisessä ja kestävän teollisuuspolitiikan edistämisessä. Yhdymmekin Valtioneuvoston näkemykseen, jonka mukaan kiertotaloudesta tulisi tehdä yksi keskeisistä tavoitteista Euroopan teollisuuden uudistamisessa hiilidioksidipäästöjen vähentämisen rinnalla.

- **Mahdollistava infrastruktuuri**

  Osana Puhtaan teollisuuden ohjelmaa pidämme erittäin tärkeänä myös mahdollistavan energiansiirto- ja liikenneinfrastruktuurin valmistelun aloittamista riittävän aikaisessa vaiheessa. Ilman kapasiteetiltaan riittävää ja toimintavarmaa infrastruktuuria ei teollisuuden puhdas siirtymä ei ole mahdollinen. Korostaisimme tässä suhteessa erityisesti isoja massoja energiatehokkaasti ja vähäpäästöisesti liikuttavan logistiikan merkitystä.

28.4.2025

Juha Turkki
Kehitysjohtaja
CLC
045 346 1925